

André du Bouchet

Tento oheň ako otvorená dlaň

Z francúzskych originálov
vybral, preložil a doslov napísal

Vlastimil Kovalčík

Z francúzskych originálov: André du Bouchet, Dans la chaleur vacante, Paris, Mercure de France, 1961; Ou le soleil, Paris, Mercure de France, 1968; Laisses, Paris, Hachette, 1979; Rapides, Paris, Hachette, 1980; Ici en deux, Paris, Mercure de France, 1986; Poèmes et proses, Paris, Mercure de France, 1995 vybral, preložil a doslov napísal Vlastimil Kovalčík.

Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Kniha vyšla s podporou Fondu Jozefa FELIXA, ktorú udeľuje Ministerstvo zahraničných vecí Francúzskej republiky, Francúzske veľvyslanectvo na Slovensku a Francúzsky inštitút v Bratislave.

Cet ouvrage, publié dans le cadre du programme d'aide à la publication „Jozef FELIX“ bénéficie du soutien du Ministère des Affaires Etrangères, de l'Ambassade de France en Slovaquie et de l'Institut Français de Bratislava.

Kniha vyšla s podporou Ministerstva Francúzskej republiky povereného kultúrou – Centre National du Livre.

Ouvrage publié avec le concours du Ministère français chargé de la culture – Centre National du Livre.

Zodpovedná redaktorka: Michaela Jurovská
Technické spracovanie: František Jablonovský
Tlač a väzba: Vydavateľstvo STU, Bratislava

Vydala Literárna nadácia STUDŇA, Karadžičova 25, 811 08 Bratislava
Prvé vydanie
Bratislava 2004

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť textu nesmie byť použitá na ďalšie šírenie akoukoľvek formou bez predchádzajúceho súhlasu majiteľa autorských práv.

Copyright © Éditions Mercure de France, 1961, 1968, 1979, 1980, 1986, 1995
Translation © Vlastimil Kovalčík 2004
Epilogue © Vlastimil Kovalčík 2004

„Jeho poézia sprostredkúva všetko, o čom hovoril Baudelaire: čo ju brzdí, to ju zároveň ženie vpred; jej obmedzenie je jej neúprosným hnacím motorom, aj keď sa niekedy túži zastaviť, byť rovnako nehybná ako zem (no nebola by to už smrť?) ...V istom zmysle nám prináša iba jednu skúsenosť, ktorá je však základom každej skúsenosti, a tou je hĺbka života, t. j. pohyb vždy v istom smere, ustavičné riziko, povinnosť, ťažkosť aj zázrak napredovania (čo platí rovnako o dýchaní, o hovorení, a pre básnika o písaní).

...André du Bouchet ide priamo k svetlu, k okamihu, k základu múru, i keď mu hrozí, že stratí dych i slovo. Bude sa vedieť udržať v tejto rozorvanej vyprahnutosti, v tomto vzduchu, čo tak pripomína mažiar? Môže pohľad a krok donekonečna narážať na krajnú hranicu? Dnes zastanem pri tejto otázke: postačí mi svetlo, ktoré v tomto okamihu odráža.“

Philippe Jaccottet, 1957

„Kľúčové slová v tvorbe Andrého du Bouchet sú putovanie, beh, napredovanie; text je vyjadrený cestou, ktorú otvára, vytyčuje a stanovuje, zdolávaním prekážok, odbočiek, pustatín, ktoré rozleptávajú a rozdeľujú...“

Jean-Marie Gleize, 1992

„André du Bouchet je básnikom pomenúvajúcim veci ich vlastným menom a ich priestorom, obnovujúcim vnímavosť, dôstojnosť a tú časť esenciálneho mlčania, ktoré znevážili slová. Jeho prítomnosť vo svete je plachá, úzkostlivá a rozkúskovaná, akoby sa celé bytie bezo zvyšku vklúčilo do dobrovoľného zápasu, náročnosti a askézy.

Ide mu o znovunastolenie pomocou písania – o vzkriesenie strateného vzťahu, o znovunadväzovanie na zabudnuté stretnutia, vyblednuté pocity, o oživenie „puta ciest“. Ide o „spojenie“ a o „spojenie v sebe“ cez ľudské úhory, ako hovorí, cez úpadkovú reč, ktorá odráža už len ilúziu, falošnosť, podmienené reflexy.

Z toho vyviera jeho hľadanie oporného bodu bez nostalgie a slabosti – hľadanie konkrétneho. Du Bouchet sa tak pokúša o bezprostredné uchopenie a obnovenie v podobe náhleho šoku z toho, čo zažíva. Jeho poézia chce byť bielym motorom „stroja na vnímanie“. Text preňho totiž nie je nevšímavý postoj, útočisko a pancier ukutý zo slov, ale privilegovaný prostriedok, ako vstúpiť do sveta...

André du Bouchet počúva prírodu, nerasty, všetko, čo dodáva šírku a noblesu stopám, nástrojom, chalcedónu, a tak vytvára vibrujúce dielo, pritom sa priznáva, že si robí len záznamy. Jeho básne by teda mali byť iba záznamami človeka zakotveného v chvení a pohybe vecí a usilujúceho sa iba sprostredkovať veľkoleposť, vznešenosť toho, že je prítomný, človeka pevného a menlivého, zmäteného a bojujúceho za jedinú absolútnosť, akú môže obsiahnuť: byť v harmónii s odtieňom skutočnosti.

Touto požiadavkou a ustavičným priznávaním zápasu, rán a nedokončenosti sa André du Bouchet dotýka krehkého, vyčíreného, a predsa temného bodu, kde sa reč stáva citlivou, kde slová nadobúdajú plnosť a ich svedectvo presahuje všetko to, čo hovoria.“

André Velter, 1996

INÉ HÝBADLO

Tento text ako stratený kameň, po druhý raz vydolovaný zo zeme, v izbe, mojom obale. Vystavený ohňu bez významu, ohňu obraznosti. Nič nepostavíš proti noci, zveličenému dňu.

Neodlučiteľnému od toho, čo je otvorené, od sťahovavého svetla.

Nedbal som na biely vzduch, ktorý sa na nás valí bez slova,
až po sám dážd' bez výčitky za družgotu kamenia.